Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6

Eva Vukina
evavukina.art

Psalmi Krista Raspetoga

U tebe se uzdam (Ps 25)

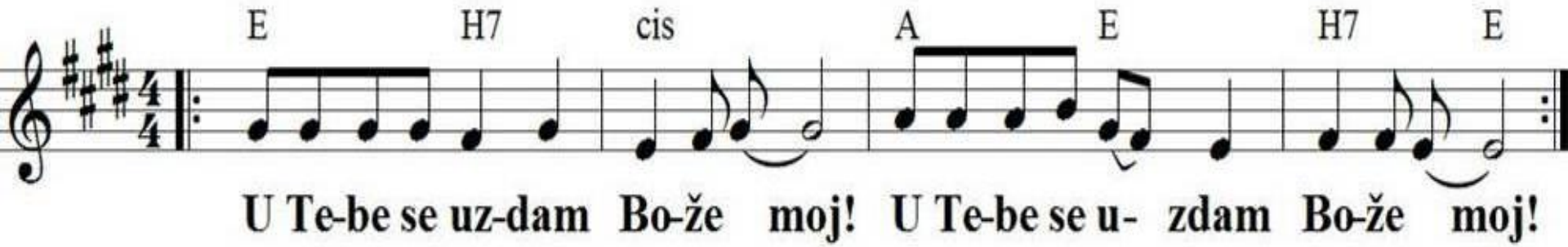

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6

Eva Vukina
evavukina.art

Psalmi Krista Raspetoga

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije, ECTS 6
utorkom od 8:15 i srijedom od 10:15,
Dvorana Kolvenbach (P14)

Biblijska egzegeza:

Poučne knjige Staroga zavjeta

Psalmi i Mudrosne knjige –

Poklad biblijske mudrosti u jezgri SZ-a

zimski semestar ak. g. 2026./27.

Niko Bilić SJ

amdg.eu → nastava → FTI

Kristove riječi na križu

- **Koje poznajemo, koliko ih ima?**
  - **“Žedan sam”, “Dovršeno je” (Iv 19,28.30)**
  - **“Danas u raju” (Lk 23,43)**
  - **“Evo ti sina” “…majke!” (Iv 19,26)**
- **Tri od 7 upućene Ocu – molitva**
- ***“Eloi, Eloi lama sabahtani*?” Mk 15,34; (“Eli, Eli, lema…” Mt 27,46) – Odakle?**
- **Ps 22,2 – izvorni zapis**
  - **a) Kada (Mt 27,45; Mk 15,33; Lk 23,44), b) kako (Mt 27,46; Mk 15,34)?**
- **a) Nakon tame od 12 do 15 – tumačenje u Lk 23,45:**
  - **pomrčina**
- **b) *Jakim glasom* φωνή μεγάλη (Mt 27,46.50; Mk 15,34.37)**

Prva molitva

- Molba i razlog u Lk 23,34:

- **“Oče, oprosti im! Ta ne znaju što čine.”**
  - Oko 9 h (Mk 15,25)?
  - Ispunja Mt 5,44:
- **“Molite za progonitelje!”**
- **Oprosti = *Otpusti* nam!**
  - ἄφες Mt 6,12; Lk 11,4 → Lk 23,34

Mučenički vapaj

- **Prvi *krik* (Mk 15,34; Mt 27,46)**
  - **Tko ga je opkolio (Ps 22,17):**
- ***Rulje* me zločinačke okružile (KS) okružuje me *rulja* zlikovaca (Š.)**
- ***Crv* (v7) nasuprot v13.17.14**
- **Bikovima, psima, lavovima**
- ***Psihofizičke muke v15.16.18?***
  - **Srce se topi (15)**
  - **Sasušena snaga (KS: "grlo" 16)**
  - **Moj se jezik uz nepce slijepio (16)**
    Iv 19,28: "žedan sam"
  - **Kosti mogu prebrojati (18)**

Bolan jauk

- Bližnji u Ps 22,17:

- **Kockari kradu odjeću (Ps 22,19 usp. Iv 19,24)**
- **“Oni me *gledaju*” (Ps 22,18)**
  - **נבט *hibbit* usp. Post 15,5; Br 21,9; Zah 12,10; Iv 19,37**
- **Ne boj se, *crviću*! (תולעת *tôlá‘at* Iz 41,14; Ps 22,7)**
- **Izriče muku pred Bogom (Ps 22,2)**

Daleki Bog

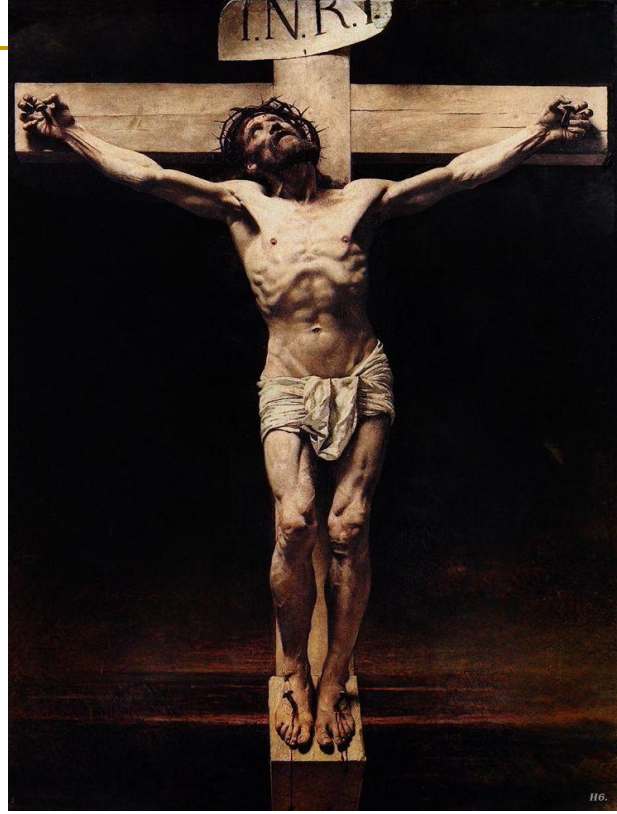

- Čiji Bog? (Ps 22,2)
- **“moj Bog” – Savez**
  - Od kada (11)?
- **“Od krila majčina *Bog moj*”**
  - Način (10):
- **“Ti si me izveo” – uloga primalje (10a)**
  - **Mir mi dao (KS), skrio me (Š.) (10b)**
- **“Učio me *povjerenju*” (בטח 10b)**
  - **2x oci imali *povjerenje* (בטח “uzdali se” 5.6)**

Teška poruga

- **“Uzdao se u Boga, neka ga spasi” (Ps 22,9)**
  - **“koji me vide podruguju mi se” (8) usp. Mt 27,43:**
- **svećenici, pismoznanci, starješine – teološki autoriteti**
- **Sebe ne može spasiti (Mt 27,42; Mk 15,31)**

Pitanje i molba

- **Zašto? – למה *lámmâ*;**
  εἰς τί [eis ti] (Mk 15,34)
- **Za što? Čemu? Svrha?**
  - **Uzrok blizine smrti u Ps 22,16b:**
- **“Ti” (Bog) si me bacio u smrtni prah**
  - **Hrabra, bitna molitva (12.20):**
- **Ne budi daleko! (⇔ daleko si! 2)**
  - **Osnova molba u Ps 22,22:**
- **Spasi me!**

Preokret i uslišanje

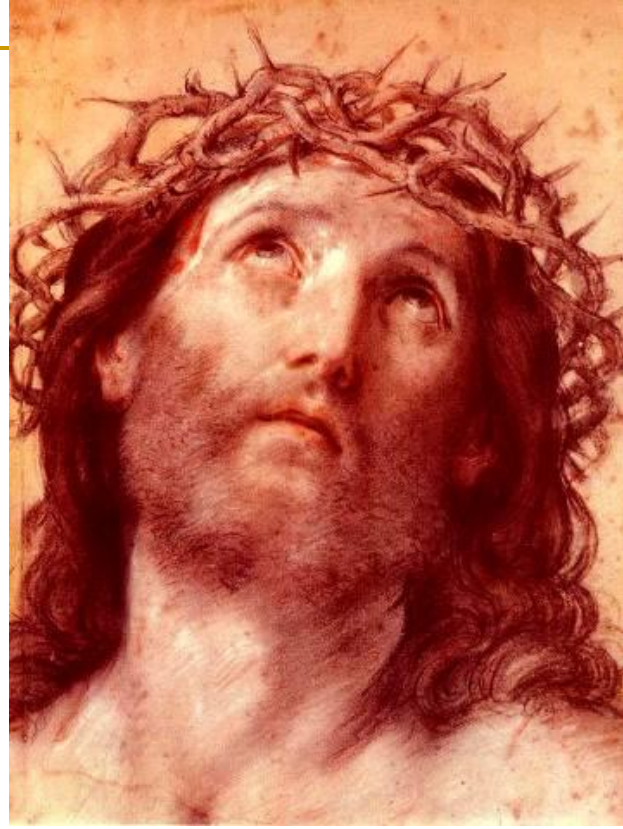

- **Ps 22,22b עניתני *ʿanîtānî***
- **“uslišio si me” (v. Šarić)**
  - **(KS, LXX, Vg: “moja jadna duša”)**
- **⇔ ne odgovaraš (2)**
- **Nije prezreo muku jadnika (25)**
  - **Čudesan dovršetak (23.26.28.30):**
- **Osobno: “Hvalit ću te” (23.26)**
  - **Obratit će se svi krajevi zemlje (28)**
- **Silaze u prah – Bogu će se klanjati (30)**

Predanje iz psalma

- **“Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj!” (Lk 23,46)**
  - **“jakim glasom” usp. Mk 15,37; Mt 27,50**
  - **Drugi *krik***
- **Ps 31,6: “u tvoje ruke duh svoj *povjeravam* (פקד *paqad*)”**
  - **Svi smo mi djelo tvojih ruku (Iz 64,7)**
  - **Nitko ne može ugrabiti iz ruke Očeve (Iv 10,29)**

Djelom potvrđuje

- Izdahnu (Mk 15,37)
- ispusti duh (Mt 27,50)
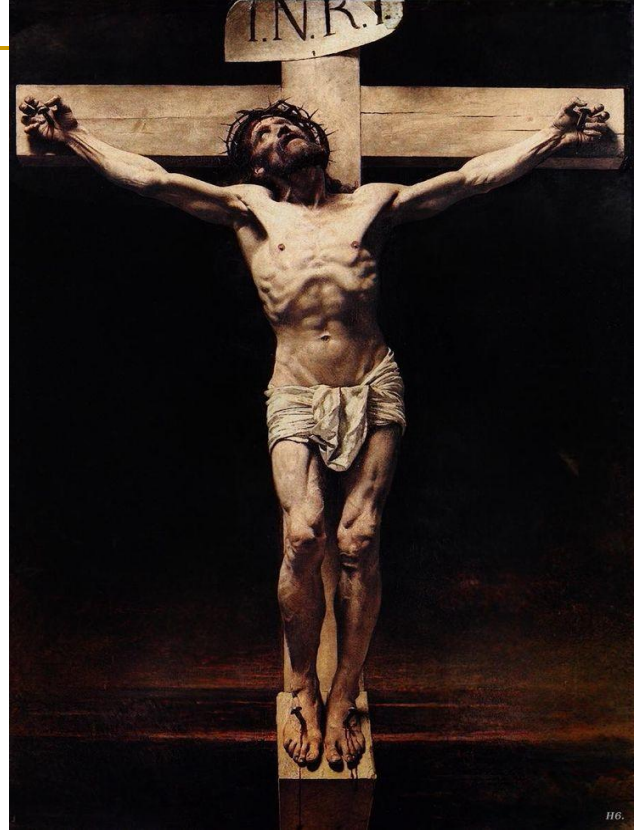
- *Predaje* duh (παραδίδομι Iv 19,30)
- → Izvršava
  - Plodan način umiranja ("tako izdahnu" Mk 15,39; "što se zbiva" Lk 23,47):
- Satnik – vjernik